

Nr 207.

Av herr **Hansson, Sven**, och herr **Caap** i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1942/43 till folk- och småskoleseminarier m. m.

Kungl. Maj:t har i proposition nr 175 bl. a. föreslagit, att någon intagning av elever under år 1942 icke skall ske vid småskoleseminariet i Haparanda, men att däremot sådan elevintagning skall ske vid småskoleseminariet i Lycksele. Det framkommer av propositionen, att detta förslag från ecklesiastikministern avviker från vad som föreslagits av skolöverstyrelsen, vilken gått in för att elevintagning för skolåret 1942/1943 borde ske vid såväl Lycksele som Haparanda småskoleseminarier.

Orsaken till regeringsförslaget är givetvis det överskott på småskolelärarinnor, som existerar inom landet. Emellertid ha upplysningar, som av motionärerna erhållits från håll där man är särskilt sakkunnig, då det gäller förhållanden på detta område inom Norrbotten, givit vid handen, att det för närvarande existerar helt andra förhållanden bland den småskolelärarinnepersonal, som det här är frågan om, än inom andra delar av landet.

Här bör då först erinras därom, att det här nämnda småskolelärarinneseminarier i Haparanda avser att utbilda en speciell sort av småskolelärarinnor, nämligen sådana för tjänstgöring i Tornedalen och andra finskspråkiga delar av Norrbotten. Man måste därför göra klart för sig, att om man med förslaget att intaga elever vid Lycksele småskoleseminarium avser att tillgodose även de bygder, som under vanliga förhållanden erhålla sina småskolelärarinnor från Haparanda, så är detta en felaktig beräkning, därför att Lyckseleeleverna ej inhämtat eller äga några kunskaper i finska språket. För tjänstgöring som småskolelärarinnor inom ovan nämnda finskspråkiga bygder fordras emellertid enligt gällande bestämmelser, att lärarinnorna skola behärska finska språket.

Detta är ett av de skäl, på vilka undertecknade grunda det påståendet, att Kungl. Maj:ts förslag på denna punkt icke bör bifallas.

Men det finns även andra skäl, som kunna anföras mot nämnda förslag. Ett sådant är, att för närvarande — enligt upplysning, som erhållits från sakkunnigt håll inom Norrbotten — så gott som ingen från Haparanda småskoleseminarium utexaminerad elev går utan arbete. Det existerar alltså bland detta speciella slag av småskolelärarinnor ett helt annat förhållande än vad som är fallet bland småskolelärarinnor i allmänhet i landet i övrigt. Enligt vad som är bekant och kunnat konstateras, kommer också under de närmaste åren ett ganska betydligt antal småskolelärarinnor inom här nämnda bygder att avgå från sina

befattningar på grund av pensionering. Skulle nu regeringsförslaget om inställande av intagning av elever vid Haparandaseminariet genomföras, är det tämligen säkert, att efter några år en betydlig brist på småskolelärarinnor inom detta område kommer att uppstå, i synnerhet som intagning av elever vid seminariet ifråga även varit inställd under 1940 och 1941.

Samtliga de uppgifter som här lämnats ha, som förut antytts, tillhandahållits motionärerna från håll, där man besitter särskild sakkunskap rörande de lokala förhållandena inom detta område. Det förefaller därför motionärerna, som om riksdagen hade anledning att i denna fråga taga hänsyn till nämnda påpekanden och alltså besluta att intagning av elever skall ske under år 1942 även vid Haparanda småskoleseminarium, isynnerhet som skolöverstyrelsen även yrkat bifall härtill. Ätminstone vore det rimligt, om utskottet, innan ett ställningstagande skedde i denna fråga, närmare undersökte de uppgifter, som här ovan lämnats.

Under hänvisning till vad här ovan anförts hemställes alltså,

att riksdagen måtte i överensstämmelse med skolöverstyrelsens förslag uttala sig för att intagning av elever under år 1942 skall ske vid Haparanda småskoleseminarium, samt

att de ändringar verkställas i budgetförslaget för 1942/43, som därav kunna motiveras.

Stockholm den 21 mars 1942.

Sven V. Hansson.

Torsten Caap.